

Reflektioner från fyra veckor i Malawi

Är du redo? Så löd frågan en av mina vänner ställde till mig i köket under Lucia-festen två dagar innan min resa till Malawi. Jag blev lite ställd och tvekade en sekund. Ja, jag tror det, svarade jag. Jag hade nog inte riktigt reflekterat över detta tidigare, mest planerat och ordnat med allt praktiskt. Men vad min vän menade var huruvida jag var mentalt redo. Kan man någonsin vara det? undrade jag för mig själv. Nu när jag är tillbaka hemma i Europa igen är det lättare att besvara frågan. Det var jag!

Mina fyra veckor i Mpsa, Phalombe var en fantastisk upplevelse, på många olika plan. Det var min första resa

till södra Afrika och därigenom i sig en helt ny värld att uppleva, men volontärbetet med Afrogarden och alla fina människor jag träffade var också oerhört givande erfarenheter i sig. Många reflektioner blev det under vackra morgonpromenader i soluppgången liksom vid och efter solnedgången på Likaka's veranda, om man ens kan kalla det så? Jag inser att jag inte ens har ord att beskriva det jag upplevt.

Flera telefonsamtal med Christina hade någorlunda klargjort förväntningarna: mina arbetsuppgifter var skapligt definierade i det att jag visste vad jag skulle göra, men exakt hur jag skulle göra det eller hur tiden på plats skulle gestaltas förtydligades steg för steg – mycket först efter ankomsten till Malawi. Detta i sig kändes spännande och ett välkommet avbrott i vardagen, som då för mig innebar heltidsarbete vid europeiska revisionsrätten i

Luxemburg. Christina påpekade att jag inte kunde förvänta mig några Excel-ark, att tidsbegreppet är ett helt annat, att det gäller att vara flexibel och att det mesta ändå kommer att ändra sig under tiden man är där. Precis så blev det och det var underbart!

Min erfarenhet började egentligen redan hemma i Luxemburg. Genom att samla in barnkläder och laptops upptäckte jag hur fantastiskt givmilda och hjälpsamma människor kan vara – resväskorna fylldes betydligt snabbare än jag räknat med. Med två fulla resväskor och en hyfsat tung ryggsäck (innehållande 6 laptops och 1 tablett) stod jag så på Frankfurts flygplats redo för min resa till Malawi. Bytet i Addis Abeba gick smidigt och Christina gjorde att jag kände mig mycket välkommen vid ankomsten till Blantyre – efter de små detaljerna att de såklart ville veta vad jag skulle med alla datorer till och att bara en av mina resväskor anlät. Till saken hör att bara ¼ av en av mina resväskor innehöll mina kläder och personliga tillhörigheter. Den väskan kom självklart INTE fram. Som tur var kunde Christina låna mig några t-shirts och en tandborste tills jag kunde förse mig och sedan kom väskan fyra dagar senare. Lyxproblem.

Efter en första natt i Blantyre begav vi oss mot Mposa och cyklade vi till min värdfamilj där jag blev hjärtligt emottagen. Eftersom min resväska med de "riktiga presenterna" inte kommit fram hade jag köpt ballonger till barnen och det var en fröjd att se deras lycka när de lekte i solnedgången.

Min vistelse började med en fin resa till en vilddjurspark med Christina och två flickor som ingår i ett annat projekt (Dowaflickorna). Vi besökte även ett stort te-plantage, en påminnelse om landets koloniala historia men

även intressant att se hur mycket grönare denna del av landet var – bara ett par timmar bort. Denna tur kombinerades med studiebesök på flera universitet tillsammans med en grupp ungdomar från Mposa. Dessa studiebesök var väldigt fint ordnade av Promise, som, då han inte själv är student, arbetar för Afrogarden. Resan blev något mer spännande än planerat på grund av bilfärden, och då menar jag inte bara att köra på vänster sida i mörkret med felinställda lyktor och en emellanåt icke-

existerande väggkant. Christinas bil hade gått sönder och ersättningsbilen höll helt enkelt inte riktigt samma standard. Efter ett antal punkteringar (och lagningar) samt böter för att bilen inte var märkt på rätt sätt gav vi upp och bytte bil.

Tillbaka i Mposa välkomnade vi Chimemwe som tillsammans med mig och de härliga Mposa-kvinnorna Ellen och Esther gjorde en uppföljning av ett tidigare projekt gällande menskoppar. Ungefär nio månader tidigare hade dessa menskoppar delats ut till unga tjejer under ett projekt lett av en annan volontär (Anneli). Nu var det dags att höra sig för hur många av tjejerna som verkligen använde sina koppar: under en veckas tid cyklade vi dagligen i väg

med risgröt på

pakethållaren för att träffa en grupp med 20–30 flickor. Det visade sig att många behövde ytterligare utbildning i hur man använder menskopparna men även saklig information om vissa fördomar som fortsätter florera. Det var mycket sång och dans och härlig stämning – många av tjejerna klev fram och berättade om sina erfarenheter och inspirerade på

så sätt de andra. Efter en vecka med drygt 100 flickor visade det sig att INGEN av dem var redo att lämna tillbaka sin menskopp; alla som inte hade använt den än ville absolut prova på nytt. Nu hoppas vi självklart att det blir så att flickorna verkligen använder sina koppar och på så sätt ökar sina möjligheter genom att exempelvis delta i skolundervisning alla dagar i månaden!

Sedan dag ett i Malawi jobbade jag också med att sammanställa en grundläggande klimat- och miljöutbildning, så mycket som möjligt utifrån den lokala befolkningens situation. Jag läste på om Malawis klimatmål liksom lokala miljö och sophämningsregler. Sophämtning i Mposa är icke-existerande och även om någorlunda ambitiösa planer verkar förekomma är det nog långt kvar tills ett fungerande sophanteringssystem kommer på plats. Utbildningen blev uppskattad, av hövdingar liksom av köksträdgårdsinnehavare och skolungdomar. Det var tydligt att kunskapsnivån var låg i de äldre generationerna – men uppmuntrande att många av skolungdomarna visste desto mer. Förutom allmänbildning som kan ha stor effekt på individernas förståelse och hantering särskilt av miljöfarligt avfall såsom plast och batterier var tanken att uppmuntra till ett gräsrotsprojekt där invånarna startar insamling av åtminstone av vissa miljöfarliga material. Vi sökte förgäves efter lyckade återvinningsprojekt i regionen som eventuellt skulle kunna ta hand om insamlat material, men även om återvinning i nuläget kanske är för mycket att hoppas på skulle redan insamlingen minska den lokala miljöpåverkan. Kanske kan en framtida volontär stötta med att få igång detta.

Parallellt med de andra projekten stödde jag även Christina under möten med SunnyMoney gällande solcellsprojektet som låg i startgroparna och ämnar bidra till strömförsörjning för runt 500 mycket fattiga hushåll i området. Jag deltog också vid ett antal tillfällen i kläddutdelningar: det gjorde ont i hjärtat ibland att se hur dåligt vissa hade det, men var fint att se hur glada människorna blev för det de fick. Förutom jobb hann jag också med att fira jul med vandring i Mulanje-bergen och nyår vid den fantastiska Malawisjön – allt som allt fyra otroliga veckor i Malawi!